

Poznámka k vybraným výročí osobností města Zlína v roce 2006

Přehled vybraných výročí osobností, které jsou spjaty se Zlínem místem svého narození, úmrtí nebo působení, zpracovali pracovníci Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně. Základem pro jeho vytvoření byla databáze osobností regionu Zlínsko, průběžně vytvářená v krajské knihovně. Údaje do této databáze jsou doplňovány z veřejně dostupných dokumentů, jako jsou slovníky, encyklopedie, životopisy, odborné publikace, noviny, časopisy a další tištěné a elektronické zdroje. Vzhledem k omezenému rozsahu publikace i informačním pramenům, ze kterých při sestavování kalendária čerpáme, jsme si nekladli za cíl úplnost ani odborné hodnocení uvedených osobností a jejich díla. Upozorňujeme, že názvy městských částí Zlína užíváme v jejich současné podobě (Zlín-název městské části) a název města Zlín i pro období Gottwaldova, vyjma případů, kdy je slovo Gottwaldov součástí oficiálního názvu instituce nebo publikace.

Vytvoření kalendária osobností, které mají v daném roce výročí, je každoročně především trpělivá a časově poměrně náročná práce, kterou však děláme rádi, protože při ní máme možnost znovu se zabývat osobnostmi, které mají vztah k městu Zlínu a k tomuto regionu. Osobnostmi, které se zapsaly a zapisují do jeho historie svou prací, talentem, přínosem k rozvoji svého oboru a společnosti. I v tom spočívá role knihoven, muzeí, archivů – připomínat události a osobnosti, na které bychom v každodenním chvatu mohli zapomenout, a těm, které toto připomenutí zaujme, nabízet dokumenty a informace pro další studium.

Děkujeme za spolupráci a pomoc při vyhledávání a ověřování údajů pracovníkům Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně, Masarykovy veřejné knihovny Vsetín, Městské knihovny Znojmo, Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Slováckého muzea v Uherském Hradišti, Státního okresního archivu ve Zlíně, kronikáři města Zlína Ing. Janu Lamperovi a dalším konzultantům.

Budeme vděčni za případná doplnění, upřesnění i dokumentaci o zajímavých osobnostech Zlína a Zlínského kraje, které můžete zaslat nebo předat na níže uvedených kontaktech.

Za tým pracovníků podílejících se na přípravě Kalendária 2006

PhDr. Zdeňka Friedlová

ředitelka Krajské knihovny Františka Bartoše

Kontakt pro zasílání informací:

Krajská knihovna Františka Bartoše, tř. Tomáše Bati 204, 761 60 Zlín
info@kfbz.cz

Elektronická verze výročí osobností z let 2002 – 2005 je k dispozici na internetové adrese <http://www.kfbz.cz/kalend.htm>.

Vybraná výročí osobností města Zlína v roce 2006

LE D E N

1. 1. Balada Ivan

70. výročí narození

* 1. 1. 1936 Bratislava

Divadelní režisér. Působil v Městském divadle Zlín v letech 1983–1985 a 1995–1997. V současné době působí jako hostující režisér.

1. 1. Kadlec František

100. výročí narození

* 1. 1. 1906 Zbýšov u Brna
+ 1972 Praha

Architekt, projektant. Projektoval mj. budovy studijních ústavů ve Zlíně a sanatorium v Piešťanech, podílel se na předprojektu Zlínské galerie, zařízení Školy umění Zlín a studijních ústavů. Byl ředitelem Školy umění ve Zlíně v letech 1939–1945.

4. 1. Kaněra Emanuel

85. výročí narození

* 4. 1. 1921 Hronov
+ 15. 8. 1979 Praha

Dramatik, scénárista, režisér a výtvarník kresleného filmu. Spolupracoval s Divadlem pracujících Zlín, později odešel do Prahy.

6. 1. Brlicová-Horníčková Eva

65. výročí narození

* 6. 1. 1941 Zlín

Výtvarnice, návrhářka, malířka. Absolventka uměleckoprůmyslové školy v Uherském Hradišti. Návrhářka módní obuvi ve Svitú Gottwaldov, několik let pracovala v oddělení loutkového filmu ve filmovém studiu ve Zlíně.

8. 1. Jaška Jiří

100. výročí narození

* 8. 1. 1906 Vídeň (Rakousko)
+ 29. 1. 1982 Uherské Hradiště

Pedagog, grafik. Jeden ze spoluzakladatelů Školy umění ve Zlíně, později byl profesorem na uměleckoprůmyslové škole v Uherském Hradišti. Věnoval se i grafice a ilustraci. Autor monumentálních i drobných plastik. Významný představitel výtvarné kultury jihovýchodní Moravy.

9. 1. Menčík Ferdinand**90. výročí narození**

* 9. 1. 1916 Třebíč

Koordinátor firmy Baťa pro západní Evropu, později pro Jižní Ameriku. V roce 1946 odešel z Československa. Je rytířem Řádu svatého Lazara. Často pobývá v Luhačovicích.

9. 1. Vykoukal Jiří**45. výročí narození**

* 9. 1. 1961 Zlín

Historik, politolog, vysokoškolský pedagog. Vedoucí Katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Zabývá se moderními dějinami střední a východní Evropy se zaměřením na dějiny Polska a nacionalismu.

11. 1. Gerbec Rudolf**135. výročí narození*** 11. 1. 1871 Strážnice
+ 2. 7. 1935 Borovo (Jugoslávie)

Lékař, poradce firmy Baťa, ředitel sociálně zdravotního oddělení Baťových závodů. Z jeho iniciativy vznikly v baťovském regionu všechny nemocnice a zařízení spojené se zdravím obyvatel.

11. 1. Pagáč Miroslav**75. výročí narození*** 11. 1. 1931 Lukov
+ 23. 10. 1999 Zlín

Kronikář Lukova. Podílel se vydavatelsky i autorsky na řadě regionálních publikací, vydával Lukovský zpravodaj. Vlastnil soukromý archiv s články a výstřižky o Lukově i o významných osobnostech. Měl obsáhlou knihovnu historie regionu.

11. 1. Polišenský Josef**5. výročí úmrtí*** 16. 12. 1915 Prostějov
+ 11. 1. 2001 Praha

Historik, kmenolog, polyglot, vysokoškolský pedagog. V roce 1937 studoval ve Zlíně městské knihy z registratury okresního soudu, tyto poznatky se staly podkladem pro dílo o ekonomickém a sociálním vývoji Zlína v 16.–18. století, nazvané Zlín v bouřích 17. století a jsou uplatněny také v knize Třicetiletá válka a evropská krize 17. století (1970).

14. 1. Sobotík Bohumil**40. výročí úmrtí**

* 1. 3. 1905 Opava
+ 14. 1. 1966 Opava

Muzejní, archivní, historicko-vlastivědný pracovník. Redaktor, literární kritik, bibliograf, kulturní pracovník. Působil v Opavě a ve Zlíně.

15. 1. Grillpatzer Franz**215. výročí narození**

* 15. 1. 1791 Vídeň (Rakousko)
+ 21. 1. 1872 Vídeň (Rakousko)

Rakouský básník a dramatik. V roce 1813 pobýval jako vychovatel u hrabat Seilernů na zámku Lešná. V té době napsal tragedii Blanka z Kastilie. Krajina kolem Lukova ho inspirovala k napsání povídky Praměti (1817), později přepracované na drama. Patřil k předním osobnostem rakouského romantismu. Byl kritikem metternichovského utlačovatelského systému.

16. 1. Bouček Vladimír**105. výročí narození**

* 16. 1. 1901 Hodonín
+ 21. 7. 1985 Uherské Hradiště

Výtvarný pedagog, národopisný pracovník, teoretik kultury a umělecké výroby. K velkým zásluhám patří obnova lidové umělecké výroby v rámci výrobních družstev Ústavu lidové umělecké výroby. Působil na zlínské Škole umění. Vydal publikaci Minulost a přítomnost lidové výroby v Gottwaldovském kraji (1957).

16. 1. Vrána Stanislav**40. výročí úmrtí**

* 28. 4. 1888 Valeč
+ 16. 1. 1966 Vyškov

Pedagog. Byl ředitelem Masarykovy pokusné školy měšťanské ve Zlíně. Napsal učebnici němčiny a angličtiny a celou řadu dalších učebnic.

17. 1. Chlup Vincenc Slavomír**165. výročí narození**

* 17. 1. 1841 Boskovice
+ 15. 4. 1895 Zlín

Učitel. Působil v Napajedlích, ve Zlíně jako ředitel školy. V roce 1883 vydal Zeměpisný nástin hejtmanství uh. hradištského. Byl dopisovatelem časopisu Komenský.

17. 1. Havelka František**100. výročí narození**

* 17. 1. 1906 Vídeň (Rakousko)
+ 21. 3. 1973 Zlín

Sportovec, boxer. Působil v SK Baťa Zlín. Zúčastnil se olympijských her v roce 1936 v Berlíně a v roce 1952 v Helsinkách. Na mistrovství Evropy v roce 1953 ve Varšavě získal stříbrnou medaili. Později působil jako mezinárodní rozhodčí.

22. 1. Valenta Edvard**105. výročí narození**

* 22. 1. 1901 Prostějov
+ 21. 8. 1978 Praha

Spisovatel, novinář, redaktor Lidových novin, autor rozhlasových her. V roce 1990 byla vydána kniha Žil jsem s miliardářem, kde formou reportáže přibližuje osobu Jana Antonína Bati, své seznámení s ním, návštěvy ve Zlíně a popisuje i svůj pobyt u J. A. Bati v Americe.

Ú N O R**2. 2. Balán Alois****115. výročí narození**

* 2. 2. 1891 Valašské Meziříčí
+ 11. 5. 1960 Zlín

Architekt, urbanista. V letech 1919–1938 působil na Slovensku, po roce 1939 jako městský architekt ve Valašském Meziříčí a od roku 1948 na oddělení územního plánování KNV Gottwaldov.

3. 2. Bobák František**80. výročí narození**

* 3. 2. 1926 Zlín

Středoškolský profesor, publicista. Působil jako středoškolský profesor na Obchodní akademii ve Zlíně a Střední průmyslové škole kožařské. Pro své politické přesvědčení nemohl jistý čas vykonávat své povolání. Publikuje v regionálním tisku (Zlínské noviny, Podřevnicko, ZVUK). Nositel Ceny města Zlína (1994).

7. 2. Slezák Timoteus**90. výročí narození**

* 7. 2. 1916 Vizovice
+ 27. 8. 1978

Architekt. Pro Zlín projektoval bytové domy na Benešově nábřeží, třídě Tomáše Bati aj. Po odchodu ze Zlína působil v Brně.

9. 2. Vojáček Hynek

90. výročí úmrtí

* 4. 12. 1825 Zlín
+ 9. 2. 1916 Petrohrad (Rusko)

Hudební skladatel, pedagog. Část dětství strávil ve Zlíně, později ve Vsetíně. Složil kolem pěti set nejrůznějších skladeb od humoresek přes pochody, mužské a ženské sbory, kantáty, až po opery. Působil v Sedmihradsku, Vídni, Lvově a Petrohradě.

10. 2. Očenášek Jaroslav

105. výročí narození

* 10. 2. 1901 Němčice nad Hanou
+ 19. 7. 1967 Zlín

Vlastivědný pracovník, sbormistr, hudební skladatel, archivář. Je zakladatelem Muzea v Kelči, autorem informační publikace Dějiny starobylého města Kelče. Po přistěhování do Zlína se stal zakladatelem a budovatelem okresního archivu.

12. 2. Klásek Antonín

65. výročí narození

* 12. 2. 1941

Vysokoškolský pedagog, chemik, autor skript. Profesor na Ústavu potravinářského inženýrství a chemie Fakulty technologické Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Člen řady národních a mezinárodních vědeckých a odborných organizací. V roce 2002 byl jmenován čestným členem České společnosti chemické a byla mu udělena Hanušova medaile této společnosti.

12. 2. Polanská-Kubastová Vladuna

75. výročí narození

* 12. 2. 1931 Blansko

Herečka. V Městském divadle Zlín působila od roku 1961, až do odchodu do důchodu. Za tuto dobu vytvořila řadu nepřehlédnutelných postav, především osudové a dominantní ženy, např. Matku v Čapkově stejnojmenném dramatu či královnu v Radúzovi a Mahuleně. Za roli Matky získala Cenu literárního fondu.

26. 2. Kovanda Jaroslav

65. výročí narození

* 26. 2. 1941 Zlín

Básník, výtvarník, pedagog. Vydal sbírky básní Milý bratranče (1990), Zlínská osma (1995), Osiny (1996), Za oknem Erben (1999), Legenda o Svedrupovi (2000), Odpolední klid (2001), Nebe nad kantýnou (2002), Chlapec hrající si s krabem (2004). Publikoval v Divokém víně, Literárním měsíčníku, Svědectví, ZVUKu, Literárních novinách. Je členem PEN klubu. Vydává časopis pro současnou poezii pod názvem Psí víno.

B Ř E Z E N

1. 3. Sedláček Ivo

45. výročí narození

* 1. 3. 1961 Brno

Výtvarník, pedagog, teoretik umění. Absolvent Střední uměleckoprůmyslové školy v Brně a oboru výtvarná výchova na pedagogické fakultě brněnské univerzity. Je spoluzakladatelem, vedoucím výtvarného ateliéru a ředitelem Zlínské soukromé vyšší odborné školy umění ve Zlíně a spolupracovníkem Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně. Je jedním ze zakladatelů a redaktorů kulturní revue Prostor Zlín.

12. 3. Pavlišťík Karel

75. výročí narození

* 12. 3. 1931 Uherský Brod

Etnograf, pracovník Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Je autorem řady publikací věnovaných jihovýchodní Moravě, např. Bibliografie národopisných příspěvků (1965), Podomácká výroba dřevěného nářadí na Podřevnicku (1964), Pamětní síň Františka Bartoše na Mladcově (1967), Svědectví kronik (1989), Domácká výroba dřevěného nářadí a náčiní na Podřevnicku (1993) a Bibliografie díla Františka Bartoše (1997). Zasloužil se o zpracování archivu cestovatelů Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda a o vytvoření stálé expozice S inženýry Hanzelkou a Zikmundem pěti světadílů v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Nositel Ceny města Zlína (1994). V roce 2001 mu byla Ministerstvem kultury udělena Cena za rozvoj tradiční lidové kultury a folkloru.

14. 3. Dočkalová-Kobzáňová Jana

60. výročí narození

* 14. 3. 1946 Zlín

Výtvarnice, malířka skla. Žije a tvoří v Karolině. Členka výtvarné skupiny Urgantina.

19. 3. Trnka František

75. výročí narození

* 19. 3. 1931 Telce-Skály

Ekonom, politik, poslanec, vysokoškolský pedagog. V letech 1992–1996 byl poslancem a členem Hospodářského výboru Parlamentu České republiky. Je autorem nebo spoluautorem původních vědeckých prací, knižních publikací, učebnic, skript, např. knih Zlínští podnikatelé Tomáš Baťa a František Čuba (1998) a České zemědělství (1998). V současné době působí jako profesor Ústavu managementu výroby – průmyslového inženýrství Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

22. 3. Bergmann Ivan**60. výročí narození**

* 22. 3. 1946 Zlín

Architekt. Autor základní školy na ulici Kvítková (1981), Lesní kavárny (1981). Je také autorem návrhů komplexu budov penzionu pro seniory ve Zlíně, střední zdravotnické školy v Bartošově čtvrti či spoluautorem projektu rekonstrukce 21. správní budovy v areálu bývalých Baťových závodů ve Zlíně (cena Obce architektů Grand Prix 2005). Podílel se na návrhu rekonstrukce známého Jurkovičova domu v Luhačovicích (2002).

24. 3. Fridrich Josef**100. výročí narození*** 24. 3. 1906 Tupesy
+ 30. 9. 1999 Lukov

Hudebník, dirigent, varhaník, kulturní pracovník. Výrazná osobnost kulturního života ve Fryštáku. Působil také v Bartošově souboru písní a tanců ve Zlíně.

28. 3. Přerovský Bernard, P.**5. výročí úmrtí*** 11. 5. 1908 Vyškov
+ 28. 3. 2001 Vyškov

Kněz, dlouholetý duchovní správce zlínské farnosti. Ve Zlíně působil od roku 1935 jako kaplan. V roce 1963 se stal olomouckým sídelním kanovníkem, později generálním vikářem, proboštem a druhým prelátem olomoucké metropolitní kapituly. Až do roku 1989 působil rovněž jako kněz ve Zlíně.

30. 3. Čancíková Naděžda**55. výročí narození**

* 30. 3. 1951 Ústí nad Labem

Výtvarnice, akademická malířka, pedagožka. Je absolventkou Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze. Ilustruje, věnuje se volné grafice, učí na Základní umělecké škole ve Zlíně, často vystavuje. Žije a působí ve Zlíně.

D U B E N**2. 4. Adamíra Jiří****80. výročí narození*** 2. 4. 1926 Dobruška
+ 14. 8. 1993 Praha

Filmový, divadelní a televizní herec. V letech 1947–1952 působil ve Zlíně.

3. 4. Baťa Tomáš**130. výročí narození**

* 3. 4. 1876 Zlín
+ 12. 7. 1932 Otrokovice (při letecké havárii)

Průmyslník. V roce 1894 založil ve Zlíně obuvnický závod, který v roce 1931 přeměnil na akciovou společnost budující další podniky doma i v zahraničí. Proslavil se aplikací nejnovějších amerických podnikatelských aktivit (fordismu, taylorismu apod.). Zasloužil se mimořádně o rozvoj města Zlína.

3. 4. Král Leopold**55. výročí úmrtí**

* 1. 12. 1875 Uhersko u Vysokého Mýta
+ 3. 4. 1951 Zlín

Lékař, zpěvák, publicista. Jeho poznatky z doby působení ve funkci lodního lékaře posloužily jako podklad jeho knih Ze služby lodního lékaře, Bombay a V zemi pagod.

6. 4. Lukaščík Rostislav**80. výročí narození**

* 6. 4. 1926 Přerov

Lékař – specialista, primář oddělení interny nemocnice ve Zlíně v letech 1970–1990. V roce 1968 založil ve Zlíně tradici celostátních Československých kardiologických dnů s mezinárodní účastí. V roce 1972 byla ve Zlíně zřízena první koronární jednotka v republice. Nositel Ceny města Zlína (1996).

13. 4. Cholek Zdeněk**75. výročí narození**

* 13. 4. 1931 Zlín

Filmový režisér. Do zlínského filmového studia nastoupil v roce 1945. Zaměřil se především na natáčení školních filmů z oboru matematiky a věnoval se také tvorbě reklamních a instruktážních filmů.

18. 4. Ottmar Otto**120. výročí narození**

* 18. 4. 1886 Plzeň
+ 11. 3. 1968 Zlín

Malíř. Studoval moderní malířství v Paříži. Na začátku druhé světové války působil na Slovácku ve Vlčnově, odkud často pocházejí náměty jeho obrazů. Poslední dvě desetiletí svého života trávil v Luhačovicích.

20. 4. Brada Vojtěch**95. výročí narození**

* 20. 4. 1911 Zlín-Malenovice
+ 25. 3. 1983 Kroměříž

Pedagog, skladatel, národopisec. Stál u zrodu kroměřížských Hanáckých slavností a Přehlídky dětských hanáckých souborů v Uničově. Vydal skripta nauky o lidové písni a učebnici Škola hry na cimbále (1982).

20. 4. Vančík František**30. výročí úmrtí**

* 29. 11. 1928 Zlín-Malenovice
+ 20. 4. 1976 Praha

Vědecký pracovník Ústavu pro etnografii a folkloristiku ČSAV. Svou odbornost zaměřil na problematiku výročních lidových zvyků a obyčejů. Do Československé vlastivědy (díl III., 1968) přispěl statí o pověrečných představách a zvycích.

20. 4. Zedník Josef**70. výročí narození**

* 20. 4. 1936 Velká Bystřice u Olomouce

Matematik, vysokoškolský pedagog. Autor učebních textů z oboru algebry a teorie čísel. Přednáší na mezinárodních konferencích, publikuje ve vědeckých a odborných časopisech. Od roku 2001 je ředitelem Ústavu matematiky Fakulty technologické Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

21. 4. Bardoděj František**105. výročí narození**

* 21. 4. 1901 Fryšták
+ 27. 1. 1978 Zlín

Vlastivědný pracovník, dlouholetý kronikář města Fryštáku. Učitel ve Velíkové a Fryštáku. Autor publikace 600 let města Fryštáku (1956). Spoluautor dalších publikací z historie Fryštácka, např. 50. výročí fryštácké školy, stati o cechovním soudnictví na Fryštácku a dalších regionálních materiálů.

22. 4. Červinka Vincenc**105. výročí narození**

* 22. 4. 1901 Zlín
+ 11. 7. 1982 Zlín

Pracoval jako náměstek předsedy KNV Gottwaldov. V čele města stál v obdobích 3. 9. 1952–24. 5. 1954 a 24. 6. 1960–9. 7. 1964.

23. 4. Jaroněk Bohumír**140. výročí narození**

* 23. 4. 1866 Zlín
+ 18. 1. 1933 Zlín

Malíř, keramik. Od roku 1898 žil ve Valašském Meziříčí a věnoval se malířství. Jeho nejoblíbenějším námětem byl starobylý Štramberk. S bratrem Aloisem zřídili keramickou dílnu ve Valašském Meziříčí. V roce 1907 stál u zrodu Sdružení výtvarných umělců moravských.

26. 4. Klabal Radomír**70. výročí narození**

* 26. 4. 1936 Zlín

Prozaik, autor sci-fi povídek a rozhlasových her. Povoláním projektant. Žije ve Zlíně. Přispívá do mnoha časopisů a sborníků. Samostatně vydal Zlodějské pohádky (1987) a knihu sci-fi povídek Kde máte mrtvolu, vy chytráku (1987).

K V Ě T E N**1. 5. Peňáz František****10. výročí úmrtí**

* 6. 7. 1912 Pašovice
+ 1. 5. 1996 Hřivínův Újezd

Malíř, grafik. Pracoval ve zlínském Centropjektu. Je autorem více než dvou set interiérů kostelů na Moravě a na Slovensku.

6. 5. Dadák Břetislav**70. výročí narození**

* 6. 5. 1936 Liptál

Muzejní výtvarník. Pracoval ve vsetínském muzeu, později v Kroměříži. Jako výtvarník působil v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně v roce 1959 a v letech 1994–1996. Věnuje se grafické úpravě knih a časopisů, plakátové tvorbě, výtvarné podobě muzejních výstav a expozic i publikační činnosti. Publikoval řadu vzpomínkových textů. Je autorem knihy Kanadský deník – pět tisíc kilometrů podzimním Ontariem (1997), popisující dobrodružné zážitky tří Zlíňanů na jejich cestách podzimní Kanadou v roce 1996.

11. 5. Dudešek Jan**80. výročí narození**

* 11. 5. 1926 Vrábě (Slovensko)
+ 19. 2. 1988 Zlín

Režisér, výtvarník, animátor. Do Zlína přišel v roce 1941 jako „mladý muž“.

V roce 1951 nastoupil do zlínských filmových ateliérů. Podílel se na produkci pro bratislavskou televizi. Jako výtvarník a režisér je autorem řady televizních seriálů pro děti. Dospělým jsou určeny loutkové filmy Problém, Krajan, animovaná groteska Bumerang a pohádka O tom, jak v Sušici padal vlažný sníh.

13. 5. Bosák Aleš

90. výročí narození

* 13. 5. 1916 Vlachovice
+ 12. 4. 1989 Mikulůvka

Učitel, školní inspektor v Uherském Hradišti, ředitel Filmového studia ve Zlíně. Jeho zásluhou se začaly vyrábět hrané filmy pro děti a podílel se na vzniku dětských přehlídek a festivalů. Byl členem předsednictva Mezinárodního střediska filmů pro děti a mládež při UNESCO.

15. 5. Babinský Antonín

5. výročí úmrtí

* 1942
+ 15. 5. 2001

Sportovec (vzpěrač), mistr sportu. V šedesátých letech patřil mezi československou i evropskou elitu. Na ME v Moskvě v roce 1963 získal bronzovou medaili. Dlouhodobě působil v TJ Gottwaldov.

16. 5. Šebestík Josef

90. výročí narození

* 16. 5. 1916 Hrádek na Vlárské dráze
+ 4. 12. 1944 Tain (Skotsko)

Letic. Pracoval jako strojní zámečnick ve firmě Bata ve Zlíně. V roce 1939 se ve Francii zapojil do zahraničního odboje. V roce 1944 byl zařazen ve Velkém Británii k 311. československé bombardovací peruti RAF jako operační pilot. V prosinci 1944 zahynul při cvičném letu.

17. 5. Hybler Zdeněk

85. výročí narození

* 17. 5. 1921 Prostějov
+ 9. 1. 1993 Zlín

Akademický malíř, grafik, scénograf. Působil ve zlínských filmových ateliérech, v letech 1946–1953 a 1968–1985 jako výtvarník v Divadle pracujících Zlín. Vytvořil přes 250 scén pro divadlo ve Zlíně i další divadla a pro festival Intertalent. Zúčastnil se mnoha výstav u nás i v zahraničí.

17. 5. Jechová Eliška**85. výročí narození**

* 17. 5. 1921 Holíč

Básnířka, prozaička, novinářka. Literární tvorbě se věnuje až v pozdější době. V autobiografické knize Žila jsem ve XX. století (1997, 1998) zachycuje způsob života v místě svého rodiště a dokumentuje rozrůstající se město Zlín, ve kterém žije od roku 1930. Je autorkou řady povídek a knihy Dopisy synům (2002).

22. 5. Müller Karel**70. výročí narození**

* 22. 5. 1936 Zlín

Ekonom, vysokoškolský pedagog, docent v oboru národního hospodářství. Autor odborných prací mj. knihy Industriální zdroje, ekonomický růst a sociální změna (2002). V letech 1966–1992 byl pracovníkem ČSAV, poté přednášel na Univerzitě Karlově v Praze. Podííl se na mezinárodních srovnávacích výzkumech vědy, techniky a inovací.

23. 5. Zedník František**120. výročí úmrtí*** 22. 10. 1827 Zlín
+ 23. 5. 1886 Valašské Meziříčí

Malíř. Maloval především sakrální obrazy a podobizny.

24. 5. Altrichter Petr**55. výročí narození**

* 24. 5. 1951 Frenštát pod Radhoštěm

Dirigent. V letech 1978–1982 působil ve Filharmonii Bohuslava Martinů ve Zlíně, potom v Pardubicích, ve Státní filharmonii Brno, v Symfonické orchestru hlavního města FOK.

29. 5. Zelina Šebestián**15. výročí úmrtí*** 29. 9. 1928 Kurovice
+ 29. 5. 1991 Zlín

Architekt. Je autorem řady staveb ve Zlíně, např. průmyslové školy strojnické (1974), občanských a bytových staveb, spoluautorem I. etapy sídliště Jižní Svahy. Byl i vydavatelem bibliofilských tisků.

Č E R V E N

2. 6. Ambrůz Jan

50. výročí narození

* 2. 6. 1956 Zlín

Výtvarník, vysokoškolský pedagog. Je absolventem Střední uměleckoprůmyslové školy v Uherském Hradišti a Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze (atelier Zlín). Ve své tvorbě dává přednost sklu, dřevu, železu a kameni. Vystavuje doma i v zahraničí. Působí jako vysokoškolský pedagog na Fakultě výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně.

2. 6. Kobzářová Mlada

10.výročí úmrtí

* 28. 5. 1909 Zlín-Mladcová

+ 2. 6. 1996 Zlín

Malířka, kreslířka. Manželka Jana Kobzáně. Malovala akvarely valašské krajiny.

5. 6. Niklová Libuše

25. výročí úmrtí

* 1. 4. 1934 Zlín

+ 5. 6. 1981 Zlín

Výtvarnice, návrhářka hraček ve Fatře Napajedla. Zúčastňovala se veletrhů hraček v zahraničí, kde získala řadu ocenění.

7. 6. Kavan Jan

20. výročí úmrtí

* 26. 5. 1905 Praha

+ 7. 6. 1986 Praha

Sochař, profesor na Škole umění ve Zlíně a Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, účastník zlínských výtvarných salonů. Člen Spolku výtvarných umělců Mánes.

9. 6. Lorenc Miroslav

110. výročí narození

* 9. 6. 1896 Holešov

+ popraven 11. 2. 1943 Vratislav (Polsko)

Architekt. Po studiu na Akademii výtvarných umění v Praze nastoupil v roce 1930 k firmě Baťa, později založil ve Zlíně vlastní projekční kancelář. V letech 1931–1935 byla podle jeho projektů realizována Školní čtvrť. Navrhoval také interiéry, nábytek a divadelní výpravy. Byl prvním velitelem odbojové organizace Obrana národa.

10. 6. Novotný Jaroslav**30. výročí úmrtí**

* 21. 3. 1903 Smečno
+ 10. 6. 1976 Zlín

Učitel, fotograf, kameraman, režisér. Ve 30. letech učil na Masarykově pokusné měšťanské škole ve Zlíně. Věnoval se tvorbě školních výukových filmů a zřídil jednu z prvních českých půjčoven školních filmů. Působil v batovských ateliérech, byl autorem řady instruktážních a dokumentárních filmů. Byl mj. spoluautorem významného dokumentu Poslední léto s TGM. Spolupracoval s cestovatelem Jiřím Hanzelkou a Miroslavem Zikmundem na dokumentárních filmech z jejich cest.

10. 6. Pásek Jan**10. výročí úmrtí**

* 21. 12. 1915 Brno
+ 10. 6. 1996 Zlín

Pedagog, vlastivědný autor, kronikář a autor řady prací o geologii a přírodě Zlínska. Je autorem sborníku Putování lesem od zimy do zimy (1996). Publikoval v regionálním tisku. Působil na gymnáziu ve Zlíně.

11. 6. Bartoš František**100. výročí úmrtí**

* 16. 3. 1837 Zlín-Mladcová
+ 11. 6. 1906 Zlín-Mladcová

Národopisec, folklorista, pedagog, jazykovědec. Téměř třicet let působil v Brně, poněkud na Slovanském gymnáziu. Zakladatelský význam mají jeho díla o moravských nářečích. Pracemi o lidových zvycích a obyčejích, o lidovém léčení, pověrách apod. se stal zakladatelem moravské etnografie a folkloristiky. Ve sběratelské činnosti navázal na dílo Františka Sušila a vydal tři soubory moravských a slezských písní s nápěvy. S jeho pedagogickým působením souvisí i zpracování čítanek a příruček pro střední školy a činnost ediční. Z díla: Dialektologie moravská (1896), Naše děti (1888), Národní písně moravské nově nasbírané (1889 spolu s Leošem Janáčkem), Kytice písní moravských (1890 s Leošem Janáčkem), Národní písně moravské (1900–1901), Dialektologický slovník moravský (1905–1906), Deset rozprav lidopisných (1906), Lid a národ (1883), Moravský lid, Stručný přehled dějin literatury české doby staré a střední (1874) a Malá slovesnost (1876). Jeho Dialektologie moravská byla oceněna petrohradskou akademií věd v roce 1895.

12. 6. Sedlář Josef**70. výročí úmrtí**

* 14. 11. 1897 Velká Lhota (nyní Lhota, okr. Zlín)
+ 12. 6. 1936 Súdán

Obchodník. Jako šéf zahraničních nákupů firmy Baťa projel celý svět. Založil Baťovy kaučukovníkové plantáže na východních indických ostrovech, v Nigérii a v Belgickém Kongu. Nejdéle pobýval v Malajsku.

20. 6. Fric Ota**105. výročí narození**

* 20. 6. 1901 Praha
+ 16. 1. 1988

Hudební vědec, středoškolský profesor, zemský inspektor a kulturní referent na KNV ve Zlíně. Jeho kniha Vývoj hudební kultury na jihovýchodní Moravě (1963) seznamuje s nejlepšími soubory lidové umělecké tvořivosti i se Strážnickými slavnostmi.

23. 6. Kupec Jan**70. výročí narození**

* 23. 6. 1936 Zlín

Vysokoškolský pedagog, vědecký pracovník, člen řady oborových komisí. Publikuje v oboru. Působí na Ústavu inženýrství ochrany životního prostředí Fakulty technologické Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

24. 6. Baroš Bedřich**70. výročí narození**

* 24. 6. 1936 Tylovice
+ 14. 12. 1974 Brno

Malíř, grafik, sportovec (hokejista). Absolvent školy uměleckých řemesel v Brně. Ve Zlíně žil a působil v letech 1959–1974.

25. 6. Adamec Josef**30. výročí úmrtí**

* 28. 1. 1914 Suchá Loz
+ 25. 6. 1976 Zlín

Prozaik. Je autorem románů Zlomený kruh (1946) a Píšťala (1976), jehož děj, laděný autobiograficky, je lokalizován na moravsko-slovenské pomezí.

25. 6. Bartošek Antonín**70. výročí narození**

* 25. 6. 1936

V 80. letech byl ředitelem obuvnického závodu n. p. Svit Gottwaldov. Předseda MěstNV Gottwaldov od 1. 9. 1988 do 9. 1. 1990.

25. 6. Rozhon František**80. výročí narození**

* 25. 6. 1926 Bystřice pod Hostýnem
+ 2003

Architekt, podílel se na projektu Městského divadla Zlín, navrhoval sídliště v Otrokovcích, školy ve Zlíně a Starém Městě.

30. 6. Jírů Josef**100. výročí narození**

* 30. 6. 1906 Pelhřimov

Zakladatel a ředitel Městské hudební školy ve Zlíně (1935–1945). Rozsáhlá byla jeho činnost přednášková a koncertní. Hudební školy založil i v Otrokovicích a Uherském Hradišti.

Č E R V E N E C**5. 7. Veselková Irena****80. výročí narození*** 5. 7. 1926 Příbor
+ 5. 5. 1945 Lukoveček

Na jaře 1945 působila jako spojka partyzánů. Koncem dubna byla odvelena do Lukovečku. Žila ve Zlíně-Malenovicích.

6. 7. Červinková Anna**70. výročí narození**

* 6. 7. 1936 Levice (Slovensko)

Výtvarnice, malířka porcelánu. K významným realizacím patří betlémy, výstavní činnost. Žije ve Zlíně.

9. 7. Kobzář Jan**105. výročí narození*** 9. 7. 1901 Liptál
+ 10. 10. 1959 Soláň (Velké Karlovice)

Malíř, grafik, národopisec, autor v nářečí vyprávěných povídek a pověstí z Valašska, které začal publikovat v časopisech (např. Naše Valašsko) a sám je i ilustroval. Žil v Jasenné, později ve Zlíně. Látku pro svou tvorbu čerpal převážně v Jasenné, Všemině a Liptále. V roce 1927 vyšla jeho kniha O zbojníkoch a pokladech z moravského Valašska, s doprovodem vlastních dřevorytů (další vydání v roce 1980). Soubor vyprávění a lidových povídek vyšel pod názvem U počátku vod (1984). Je autorem ilustrací ke Starozlínským pověstem, vydaných v roce 1942 a 1997.

10. 7. Gajdoš Jan**65. výročí narození**

* 10. 7. 1941 Zlín

Malíř, grafik, výtvarný pedagog. Věnuje se grafice a sklářským realizacím v architektuře. Působil v Brně a v Uherském Hradišti jako pedagog. Jeho díla jsou zastoupena ve Slovenské národní galerii v Bratislavě, Městské galerii v Praze a v Brně.

11. 7. Vojáček Kašpar Ignác**130. výročí úmrtí**

* 22. 9. 1790 Zlín-Malenovice
+ 11. 7. 1876 Nimnice u Púchova (Slovensko)

Sběratel valašských lidových písní. Vydal Wčelařský katechismus (1860) a Základní knihy aneb Sepsání pravidel, které řád literátský ... má (1873). Otec Hynka Vojáčka, hudebního skladatele.

15. 7. Adamík Antonín**65. výročí narození**

* 15. 7. 1941 Racková

Architekt s užším zaměřením na obchodní vybavenost města. Podílel se též na územním plánu II. etapy sídliště Jižní Svahy. Je autorem řady interiérů.

15. 7. Jarolímek Pelhřim**110. výročí úmrtí**

* 11. 6. 1839 Zlín-Malenovice
+ 15. 7. 1896 Zlín-Malenovice

Rolník a řemeslník. Byl kulturně a společensky činnou osobností Malenovic. Roku 1866 založil Čtenářský spolek. Byl činný v Občanské záložně, ve Sboru dobrovolných hasičů i v organizaci Sokol v Malenovicích. V roce 1877 byl zvolen starostou obce. Věnoval se také fotografování a národopisu.

15. 7. Slavík František**55. výročí narození**

* 15. 7. 1951 Staré Město

Politik, starosta Starého Města v letech 1990–2000, hejtman Zlínského kraje v letech 2000–2004.

15. 7. Žák Pavel**50. výročí narození**

* 15. 7. 1956 Kyjov

Fotograf, postupně prošel od reportážní fotografie přes fotografování krajin, architektury, portrétu, technickou fotografii až po fotografii reklamní. Studoval a pracoval ve Zlíně jako fotograf a propagační pracovník. Je členem Volného výtvarného sdružení Valašský názor od jeho založení a pravidelně se podílí na všech jeho aktivitách.

20. 7. Grygera Vlastimil**30. výročí úmrtí**

* 9. 9. 1915 Uherský Ostroh
+ 20. 7. 1976 Zlín

Odbojář, člen Obrany národa, příslušník britské armády a armádního sboru SSSR.

20. 7. Koželuha Jaroslav**80. výročí narození**

* 20. 7. 1926 Záhorovice

Folklorista. Pracoval ve Výzkumném ústavu pozemních staveb ve Zlíně. Zajímal se o lidové kroje a tanec i o lidovou architekturu. Působil ve Slováckém, později ve Valašském kroužku. Část svého díla věnoval Muzeu jihovýchodní Moravy. Je považován za všestranného znalce slováckého folkloru.

20. 7. Vyoral Mojmir**85. výročí narození**

* 20. 7. 1921 Zlín
+ 25. 11. 1985 Zlín

Publicista, překladatel, režisér operety, filmový dramaturg, hudební skladatel. Působil ve Zlíně a Ostravě.

23. 7. Vaculík Ludvík**80. výročí narození**

* 23. 7. 1926 Brumov

Prozaik, fejetonista, publicista, rozhlasový redaktor. Pracoval jako dělník v Baťových závodech. Vystudoval Baťovu odbornou dvouletou obuvnickou školu, v letech 1944–1946 studoval na zlínské obchodní akademii pro zahraniční obchod. V roce 1963 vyšel jeho první román Rušný dům z prostředí učňovských internátů. Dále napsal mj. knihy Sekera (1966), Morčata (1973), Jaro je tady (1987), Český snář (1979), Srpnový rok (1990), Jak se dělá chlapec (1993), Milí spolužáci (1995), Nepaměti (1998). Je autorem známého textu Dva tisíce slov (1968). V době normalizace vycházela jeho díla pouze v samizdatu. Za svou tvorbu obdržel např. Cenu George Orwella či Cenu Egona Hostovského.

27. 7. Hejda Karel Jan**130. výročí narození**

* 27. 7. 1876 Zlín
+ 19. 2. 1958 Zlín

Prozaik, autor loveckých a cestopisných vzpomínek. Od roku 1953 žil v Luhačovicích. Napsal mj. Sedmáct let pod Karpatami (1940), Zelené obrázky (1942), Střepy v oranici (1944), Z nížin a hor (1947).

S R P E N

14. 8. Mědílková Annamarie

10. výročí úmrtí

* 7. 8. 1934 Uherské Hradiště
+ 14. 8. 1996 Zlín

Tanečnice, učitelka tance. Absolvovala konzervatoř v oboru společenského tance. S jejím jménem je spojena tradice Klubu společenských tanců při Domě kultury ve Zlíně.

15. 8. Vyvlečka Josef, ThDr.

145. výročí narození

* 15. 8. 1861 Štípa
+ 8. 1. 1942 Olomouc

Prelát a kanovník. Historik umění, archeolog, numismatik. Věnoval se výkladu církevních památek a dějinám umění. Vydal Příspěvky k dějinám kostela P. Marie Sněžné v Olomouci (1917). Svými vědeckými pojednáními přispíval do časopisů a sborníků.

22. 8. Čančík Jiří

5. výročí úmrtí

* 18. 7. 1922 Bratislava
+ 22. 8. 2001 Zlín

Architekt. Od roku 1948 pracoval v architektonickém ateliéru firmy Baťa v Luhačovicích. Podle jeho projektu byly realizovány školy, v letech 1953–1956 sídliště Mojmír v Uherském Hradišti. Je spoluautorem budovy Stavoprojektu a rekreačního střediska Sigmy v Luhačovicích. Jeho nejvýznamnější prací je stavba krematoria ve Zlíně (1978).

23. 8. Vrbová Adela

10. výročí úmrtí

* 19. 6. 1913 Samara (Rusko)
+ 23. 8. 1996 Zlín

Dětská lékařka, narodila se v Samaře v Rusku, kde její otec rakousko-uherský úředník pracoval. V Brně vystudovala medicínu a od roku 1941 působila ve Zlíně.

26. 8. Drottnerová Marta

65. výročí narození

* 26. 8. 1941 Zlín

Tanečnice, primabalerína Národního divadla v Praze, kde ztvárnila řadu velkých rolí klasického repertoáru. Prošla našimi i světovými scénami.

27. 8. Kříž Vladimír**40. výročí úmrtí**

* 14. 2. 1885 Zlín-Malenovice
+ 27. 8. 1966 Nové Město na Moravě

Významný etnograf a historik zemědělství na Českomoravské vysočině, literární publicista. Dokumentární je jeho publikace Zemědělství okresu Bystřice nad Pernštýnem 1870–1930 (1930).

30. 8. Hovadík Richard**100. výročí narození**

* 30. 8. 1906 Fryšták

Výtvarník, řezbář. Vyučil se strojním zámečníkem, pracoval v Batově továrně jako opravář šicích strojů a později se osamostatnil. Jeho díla se vystavují u nás i v zahraničí.

Z Á Ř Í**3. 9. Zapletal Zdeněk****55. výročí narození**

* 3. 9. 1951 Kyjov

Prozaik. Žil ve Zlíně. Debutoval v roce 1980 ve sborníku Před vyplutím novelou Proč se nás srny bojí. Je autorem celé řady próz, mnohdy zasazených do zlínského regionu, např. Až přijdou plískanice (1980), Poslední knížka o dětství (1982), Pozdě na hlasitou hudbu (1983), Půlnoční běžci (1987), Sen na konci rána (1988), Born in ČSR aneb Vekslštůbe cimrfráj (1994), Kobova garáž (1992), reportáž Probuď se a zpívej (1995), společenský román Andělé a démoni (1996), v roce 2000 vydal román Půlnoční pěšci.

7. 9. Sís Vladimír**5. výročí úmrtí**

* 7. 7. 1925 Brno
+ 7. 9. 2001 Praha

Filmový a televizní režisér, scénárista. V letech 1942–1946 pracoval v trikovém ateliéru filmového studia ve Zlíně. Od roku 1946 v Brně ve Studiu populárněvědeckých a naučných filmů a od roku 1958 ve Filmovém studiu Barrandov v Praze.

10. 9. Dobrovolný Václav**85. výročí narození**

* 10. 9. 1921 Újezd
+ 29. 7. 1992 Zlín

Filmový režisér, výtvarník. Do filmového studia ve Zlíně nastoupil v roce

1942. Spolupracoval s několika režiséry, např. Hermínou Týrlovou, Janem Dudeškem, Ludvíkem Kadlečkem a Garíkem Sekem. Natočil jediný samostatný distribuční animovaný film Zatoulané písmenko (1964).

10. 9. Konvička Vladimír

35. výročí úmrtí

* 2. 9. 1900 Dubňany
+ 10. 9. 1971 Brno

Pedagog. Působil na měšťanských školách ve Zlíně (1929–1935) a Otrokovcích (1935–1945). Psal, publikoval a vydával studie, články i knihy týkající se vlastivědy, českého pravopisu, matematiky a především kreslení. Více než třicet let byl členem Pěveckého sdružení moravských učitelů.

12. 9. Pekárek Karel

**95. výročí narození
40. výročí úmrtí**

* 12. 9. 1911 Fryšták
+ 9. 3. 1966 Fryšták

Prozaik, historik, národopisec, pedagog. Působil jako učitel i ve Zlíně. Byl členem Syndikátu československých spisovatelů. Pracoval v redakční radě časopisu Valašsko, byl příznivcem časopisu Podřevnicko, věnoval se přednáškové činnosti, podílel se organizačně na národopisných akcích. Výsledkem jeho rozsáhlé národopisné činnosti byla kniha Starozlínské pověsti a lidové povídky ilustrované Janem Kobzáněm (1942). Našemu regionu jsou věnována i díla zachovaná většinou jen v rukopisech, např. Lázně Kostelec, Pověsti o starém hradě (Lukov) a rozpracovaná monografie o Zlíně.

14. 9. Hofman Karel

100. výročí narození

* 14. 9. 1906 Jablůnka
+ 27. 11. 1998 Valašské Meziříčí

Malíř, grafik, pedagog. V letech 1939–1952 působil ve Škole umění ve Zlíně jako pedagog. Později přesídlil natrvalo na Soláň. Silným inspiračním prvkem mu byla valašská krajina. Je autorem řady olejů, akvarelů, litografií a pastelů s náměty krajinářskými a figurálními. Účastnil se výstav doma i v zahraničí.

15. 9. Koželuhová Ludmila

90. výročí narození

* 15. 9. 1916 Bojkovice
+ 31. 7. 2003

Archivářka, pracovala v okresním archivu na Klečůvce v letech 1963–1977. Významně se podílela na soustředění, pořádání a katalogizaci fondu archivu.

21. 9. Hroch Vladimír**40. výročí úmrtí**

* 3. 4. 1907 Praha
+ 21. 9. 1966 Uherské Hradiště

Malíř, pedagog. Spoluzakladatel zlínské Školy umění, na které působil jako pedagog v letech 1939–1953. Poté přešel na uměleckoprůmyslovou školu do Uherského Hradiště.

21. 9. Váp Jiří**70. výročí narození**

* 21. 9. 1936 Újezd u Tišnova
+ 14. 2. 2000 Zlín

Výtvarník, pedagog. Pracoval v Ústředí uměleckých řemesel v Kunštátě na Moravě, kde byl vedoucím keramické huti. Od roku 1964 žil ve Zlíně a působil v Ústavu lidové a umělecké tvorby v Uherském Hradišti. Pracoval též jako pedagog v Lidové škole umění ve Zlíně. Je autorem celé řady výtvarných cen, např. pro zlínský filmový festival. Vytvořil i návrhy kostýmů do pohádek pro Městské divadlo Zlín.

28. 9. Dosoudil Petr**50. výročí narození**

* 28. 9. 1956 Uherské Hradiště

Scénograf, grafik, designer. Spolupracuje s Českou televizí Brno, např. cyklus příběhů Detektiv Martin Tomsa (1995–1997), je autorem kostýmů ve filmu Pohlad kočce uši (1985), samostatné výstavy Scénografie Zlín (1999), aj. Žije ve Zlíně.

28. 9. Libíček Jan**75. výročí narození**

* 28. 9. 1931 Zlín
+ 24. 5. 1974 Praha

Filmový a divadelní herec. V Divadle pracujících Zlín působil v letech 1956–1963. Odtud odešel do Divadla Na zábradlí v Praze. Je znám především díky mnoha filmovým a televizním rolím.

Ř Í J E N**1. 10. Nováková Věra****10. výročí úmrtí**

* 27. 2. 1930 Praha
+ 1. 10. 1996 Zlín

Herečka, pedagožka. V letech 1967–1996 byla členkou souboru Městského divadla Zlín. Působila také jako pedagožka na Základní umělecké škole Zlín (1971–1987).

5. 10. Bezděk František**100. výročí narození**

* 5. 10. 1906 Uherský Ostroh
+ 7. 3. 1983 Uherský Ostroh

Malíř, kreslíř, ilustrátor. Ve Zlíně působil od roku 1936–1949 jako redakční malíř a ilustrátor. Ve svých dílech zachytil především slovácký lid. K 50. výročí jeho narození byla uspořádána ve Zlíně výstava jeho díla.

5. 10. Hanačík Ignác**215. výročí úmrtí**

* 1760
+ 5. 10. 1791 Zlín

Původním povoláním truhlář, později začal vyrábět varhany.

9. 10. Páleníček Oldřich**65. výročí narození**

* 9. 10. 1941 Zlín

Malíř, grafik, ilustrátor, pedagog. Ilustruje knihy své matky Boženy Páleníčkové. Časté jsou náměty z Podhostýnska, např. Náhrdelník z Hostýna (1994).

10. 10. Gahura František Lydie**115. výročí narození**

* 10. 10. 1891 Zlín
+ 15. 9. 1958 Brno

Architekt, urbanista, sochař. Výrazná osobnost zlínské meziválečné architektury. Studoval sochařství na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, architekturu u profesora Josipa Plečnika a Jana Kotěry. Podle jeho projektu byla realizována stavba zlínské radnice (1923). V polovině dvacátých let projektoval první průmyslové budovy s železobetonovou konstrukcí pro firmu Baťa. V letech 1930–1932 zpracoval plán Velkého Zlína pro 100 000 obyvatel, podle něhož se téměř dvacet let stavělo. Jeho jméno je spojeno s Masarykovými pokusnými školami měšťanskými (1928), obchodním domem (1931) a Velkým kinem (1933). K jeho sochařským dílům patří řada portrétních bust významných osobností, např. Tomáše Bati, Jana Amose Komenského, Františka Bartoše.

15. 10. Petrušek Miloslav**70. výročí narození**

* 15. 10. 1936 Zlín

Filozof, sociolog. Je autorem několika vysokoškolských skript, spoluautorem Malého sociologického slovníku (1969), Sociometrie a československá společnost (1969), Sociologie a literatura (1990).

15. 10. Sikula Petr**65. výročí narození**

* 15. 10. 1941 Zlín

Umělecký fotograf, obor výtvarná fotografie. Za výsledky dosažené ve fotografických soutěžích byl oceněn Mezinárodní fotografickou asociací. Je autorem např. fotografické publikace Beskydy panoramatické (2002).

16. 10. Rečka Alois**85. výročí narození
20. výročí úmrtí*** 16. 10. 1921 Zlín-Klečůvka
+ 12. 8. 1986 Olomouc

Básník, prozaik. Působil jako ředitel olomouckého rozhlasového studia a televize. Je autorem mnoha rozhlasových scénářů.

17. 10. Zháňal Bohumír**75. výročí narození**

* 17. 10. 1931 Moravský Žižkov

Sportovec (lehký atlet), trenér, vysokoškolský pedagog Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Účastnil se letní olympiády v Římě v roce 1960. Pro Zlín získal řadu mistrovských titulů. V anketě nejlepší sportovci Zlínského kraje 2004 získal 1. místo v kategorii Cena Emila Zátopka za dlouhodobé zásluhy v rozvoji tělovýchovy a sportu ve Zlínském kraji.

20. 10. Holík Alois**10. výročí úmrtí*** 28. 2. 1940 Březová u Zlína
+ 20. 10. 1996 Praha

Sochař. Vystudoval v Uherském Hradišti u profesora Habarty. Žil ve Zlíně a Hvozdně, později v Praze. V jeho sochařské tvorbě převládala figurální tematika. Účastnil se např. soutěže na pomník Bedřicha Smetany v Praze. Jeho práce jsou zastoupeny ve Švédsku, Francii i na dalších místech Evropy.

23. 10. Tříška Stanislav**10. výročí úmrtí*** 29. 1. 1933 Plzeň
+ 23. 10. 1996 Zlín

Herec. Působil v Městském divadle Zlín (1967–1995), kde vytvořil celou řadu významných divadelních rolí, např. ve hře Arthura Millera Smrt obchodního cestujícího či ve hře Friedricha Dürrenmatta Návštěva staré dámy. V sezoně 1995–1996 byl členem pražského Činoherního klubu.

26. 10. Karfík Vladimír

* 26. 10. 1901 Idríja (Slovinsko)
+ 6. 6. 1996 Brno

Světově uznávaný architekt. Po studiích na ČVUT v Praze pracoval v letech 1925–1926 u Le Corbusiera v Paříži. V roce 1930 nastoupil jako vedoucí projektant u firmy Bata, kde působil do roku 1946. Je označován za tvůrce zlínského funkcionalismu. Je autorem celé řady staveb v ČR i v zahraničí, ve Zlíně např. hotelu Moskva (společně s Miroslavem Lorencem 1931), evangelického kostela (1935), základní školy na Zálešné (1935), několika rodinných domů včetně vlastního (1935), 21. budovy Batových závodů (1936–1938), obytných domů (Zálešná, Obeciny), dále Společenského domu v Otrokovcích (1933–1936) aj. Za svou činnost pro Zlín je prvním nositelem Ceny města Zlína (1993).

**105. výročí narození
10. výročí úmrtí****28. 10. Crhák František**

* 28. 10. 1926 Stříbrnice

Architekt a designer. Absolvent fakulty architektury Vysoké školy technické v Brně. Je autorem např. designu sportovního letounu Z-42 a Z-43 pro Moravan Otrokovice. Dopisovatel odborných časopisů. V letech 1953–1962 pedagog na Střední uměleckoprůmyslové škole v Uherském Hradišti, v letech 1962–1994 na Vysoké uměleckoprůmyslové škole Praha, detašovaném pracovišti Zlín.

80. výročí narození**30. 10. Asmus Rudolf**

* 30. 10. 1921 Zlín
+ 12. 2. 2000 Berlín (Německo)

Operní pěvec. V roce 1942 debutoval v ostravské opeře, pak působil jako sólista v brněnské opeře a nakonec v Národním divadle v Praze. Vynikl v mnoha klasických operách, zvláště v operách Smetanových, Dvořákových a Janáčkových. Působil v zahraničí.

85. výročí narození**L I S T O P A D****3. 11. Mědílek Augustin**

* 3. 11. 1921 Česká Skalice
+ 25. 9. 1988 Zlín

Tanečník. Před druhou světovou válkou přišel do Zlína do Baťovy školy práce. Po válce zahájil taneční kurzy na hotelu Moskva a v otrokovickém Společenském domě. Spolu s manželkou Annamarií založili Klub společenských tanců, který existuje desítky let. V tradici taneční školy Mědílkových pokračuje jejich syn s manželkou.

85. výročí narození

4. 11. Voženilek Jiří**20. výročí úmrtí**

* 14. 8. 1909 Holešov
+ 4. 11. 1986 Praha

Architekt. Působil ve firmě Baťa, Stavoprojektu Praha a Výzkumném ústavu výstavby a architektury v Praze. Ve Zlíně projektoval tovární budovy, Kolektivní dům (1945), územní plán Zlín-Otrokovice.

5. 11. Prošek Josef**15. výročí úmrtí**

* 4. 3. 1917 Slaný
+ 5. 11. 1991 Zlín

Filmový režisér, autor převážně školních filmů z oblasti chemie a fyziky. Od roku 1945 působil ve zlínských filmových ateliérech. Jeho filmografii tvoří 14 titulů, z větší části vícedílných.

6. 11. Holub Drahoslav**85. výročí narození**

* 6. 11. 1921 Kroměříž

Filmový režisér, dokumentarista. Působil ve Zlíně, kde natočil např. dokument Šest let Zlína (1945), populárně vědecký film Přístav v srdci Evropy (1946) nebo reklamu Bejvávalo (1946). Těsně po válce odešel do Prahy.

10. 11. Pokluda Zdeněk**60. výročí narození**

* 10. 11. 1946 Zlín

Historik, ředitel Státního okresního archivu Zlín. Jeho badatelská činnost je zaměřena na dějiny Zlínska, šlechtických rodů a velkostatků na Moravě. Současně se věnuje historickému vývoji obcí, počátkům průmyslu apod. Přispívá do vlastivědných časopisů a regionálního tisku. Byl iniciátorem vydávání a redaktorem sborníku Zlínsko (Gottwaldovsko) od minulosti k současnosti, kde uveřejnil své Kapitoly z dějin Zlína (1987). Zpracováním monografie Sedm století zlínských dějin (1991) výrazně doplnil a rozšířil dosavadní poznatky o historickém vývoji města. Navázal tak na starší publikaci zlínského historika dr. Karla Stloukala. Je autorem i spoluautorem řady knih, které přibližují město Zlín, jeho osobnosti, minulost i současnost.

15. 11. Batík Miroslav**70. výročí narození**

* 15. 11. 1936 Zlín
+ 30. 10. 1996 Zlín

10. výročí úmrtí

Novinář, publicista. Autor knih, věnovaných osobě Jana Wericha – Jan v Alpách (1986), Toulky s Janem (1988, 1990), Perly ducha (1990), Dovolená s Janem (1991),

Obří číše pro Jana (1994), Perly ducha moudrého Jana (1994), Ráj Jana Wericha (1995) a Rybářská latina (1996).

16. 11. Tomášek Jaroslav

* 23. 12. 1907 Ostrava-Hrušov
+ 16. 11. 1991

Přírodovědec, florista, pedagog. V letech 1938–1972 působil ve Zlíně. Pracoval jako konzervátor státní ochrany přírody, zasloužil se o vybudování sítě chráněných území ve zlínském okrese. Zpracoval flóru středního Pomoraví, povodí Dřevnice a Vlárý. Redakčně spolupracoval na sborníku Příroda jihovýchodní Moravy (1960). Odbornými články přispíval do sborníků a časopisů Slezského muzea, Podřevnicko a Naše Valašsko. Zvláště se zabýval dřevinami zámeckých parků v okrese Zlín. V roce 1979 vydal publikaci Významné parky Jihomoravského kraje.

18. 11. Severin Jiří

* 18. 11. 1941 Zlín

Kulturní pracovník. Byl ředitelem Základní umělecké školy ve Zlíně. Zde se věnoval zejména dětské kresbě a výstavní činnosti. Spoluzakladatel kulturně společenského časopisu ZVUK. Stál u zrodu Edice – krabice a Edice Zlínský kraj. Zabývá se lidovou kulturou, připravoval řadu komponovaných pořadů zejména v Uherském Hradišti. Organizoval propagaci moravské kultury v zahraničí (např. Rakousko). Spolupracuje s časopisy, rozhlasem a televizí. Ve vlastní výtvarné tvorbě se zabývá užitou keramikou.

19. 11. Strachota Otto

* 11. 9. 1884 Veselí nad Moravou
+ 19. 11. 1971 Zlín

Podnikatel, majitel sodovkárny ve Zlíně a Otrokovcích. Po znárodnění vystřídal několik zaměstnání v Otrokovcích a Zlíně. Literárně začal tvořit až v dospělém věku. Jeho Slovácké figurky vyšly postupně v letech 1922, 1923, 1949, 1969 (na pokračování ve Slováckých novinách) a 2002.

20. 11. Axman Miloš

* 20. 11. 1926 Litovel
+ 30. 1. 1990 Brno

Sochař. Absolvent Školy umění ve Zlíně. V letech 1947–1950 byl asistentem sochařského oboru školy. Je autorem pomníku Václava Chada na náměstí T. G. Masaryka ve Zlíně.

15. výročí úmrtí

65. výročí narození

35. výročí úmrtí

80. výročí narození

20. 11. Stöhr František**75. výročí narození**

* 20. 11. 1931 Zlín

Sochař, výtvarný pedagog. Vyučil se řezbářem, vystudoval uměleckoprůmyslovou školu v Uherském Hradišti. V letech 1955–1956 pracoval v sochařské huti v Blansku, poté byl pedagogem na střední uměleckoprůmyslové škole v Brně.

21. 11. Rybka Jaroslav**75. výročí narození**

* 21. 11. 1931 Prievidza (Slovensko)

Lékař, přednosta interní kliniky Baťovy nemocnice ve Zlíně, diabetolog. Jeho odborná publikační činnost je velmi rozsáhlá. Kromě toho je autorem cestopisné knihy Americká zastavení a několik poznámek o světové diabetologii (1988). Od roku 2002 je vedoucím Diabetologického centra Baťovy nemocnice ve Zlíně.

26. 11. Krutil Inocenc**5. výročí úmrtí*** 10. 12. 1908 Bílavsko
+ 26. 11. 2001 Zlín

Ekonom, exportér firmy Baťa, spisovatel. Pracovník firmy Baťa od roku 1933. Poznanky ze svého působení u tohoto podniku zpracoval ve své knize Nevšední osudy Baťova exportéra (1995).

26. 11. Machalínek Jan**15. výročí úmrtí*** 3. 3. 1944 Zlín
+ 26. 11. 1991 Zlín

Výtvarník, malíř. Absolvent Střední uměleckoprůmyslové školy v Uherském Hradišti a Akademie výtvarného umění v Praze. V roce 1994 byla ve Zlíně uspořádána první samostatná výstava z jeho malířské tvorby. V předchozích letech se zúčastnil několika společných výstav.

29. 11. Brauner Petr**70. výročí narození**

* 29. 11. 1936 Zlín

Architekt, působí v Olomouci. Je autorem např. pavilonu A na výstavišti Flora v Olomouci, restaurace Avion nebo věžového vodojemu tamtéž, řada jeho realizací je v Prostějově, Přerově, Šumperku. Vítěz několika architektonických soutěží. Od roku 1991 je majitelem vlastního atelieru BŠB Studio.

30. 11. Cvrček Radim**75. výročí narození**

* 30. 11. 1931 Zvírotice u Sedlčan
+ 29. 4. 2004

Režisér, scénárista, herec. Ve zlínském filmovém studiu pracoval jako režisér. Jeho samostatným režijním debutem byl snímek Táňa a dva pistolníci (1967) oceněný ve Zlíně, Moskvě a Cannes. Natočil řadu filmů pro děti, mj. Žirafa v okně (1968), Dospěláci můžou všechno (1969), Nekonečná – nevystupovat (1978) aj. V 70. letech se věnoval tvorbě televizních seriálů Bola raz jedna záhrada (1973–1974), Léto s Katkou (1975), Spadla z oblakov (1977–1978).

30. 11. Vajceová-Hofmanová Marcela**65. výročí narození**

* 30. 11. 1941 Zlín

Sochařka, keramička. Absolventka Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze. V současné době žije na Soláni, kde je organizátorkou výstav a kulturních akcí výtvarného a národopisného zaměření. Je nositelkou řady ocenění.

P R O S I N E C**3. 12. Gürtler František****100. výročí narození****35. výročí úmrtí**

* 3. 12. 1906 Josefov
+ 6. 3. 1971 Zlín

Redaktor, filmový režisér, scénárista. Od roku 1965 technolog filmových laboratoří Zlín, redigoval Malý filmový slovník, časopis Filmová technika, působil i v Praze.

9. 12. Makeš František**75. výročí narození**

* 9. 12. 1931 Zlín

Malíř, restaurátor. Absolvent zlínské Školy umění. Od roku 1976 žije ve Švédsku, kde studoval přírodní vědy na univerzitě v Götteborgu. Vyvinul originální restaurátorskou metodu. V roce 1997 vystavoval své obrazy v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně.

18. 12. Kotěra Jan**135. výročí narození**

* 18. 12. 1871 Brno
+ 17. 4. 1923 Praha

Architekt. Byl profesorem na Akademii výtvarných umění v Praze. Byl průkopníkem moderních zásad architektonické tvorby. Od roku 1915 pracoval pro firmu Baťa, kde řešil výstavbu dělnické kolonie. Od roku 1918 do roku 1925 bylo postaveno celkem 600 bytů. Položil základy zlínské urbanistické tradice.

18. 12. Kvasnica Rudolf**20. výročí úmrtí**

* 9. 11. 1897 Rojetín
+ 18. 12. 1986 Brno

Hudební skladatel, dirigent. Byl prvním dirigentem nově založeného Symfonického orchestru ve Zlíně v roce 1946. Složil několik operet a zabýval se též chrámovou hudbou.

21. 12. Batík Miroslav**20. výročí úmrtí**

* 4. 1. 1903 Zlín
+ 21. 12. 1986 Zlín

Středoškolský profesor, literární historik, filolog, národopisec. Psal články o školství, hudbě a výtvarném umění. Patřil k organizátorům kulturního života ve Zlíně.

27. 12. Gebrian Jiří**60. výročí narození**

* 27. 12. 1946 Lysice

Architekt, urbanista. Od roku 1974 pracoval v útvaru hlavního architekta okresu Gottwaldov jako projektant, od roku 1986 jako hlavní architekt okresu Zlín. Podílel se na zpracování územního plánu Zlína a Otrokovic. Je autorem a spoluautorem řady staveb jak ve Zlíně, tak v okrese Zlín. Podílel se na filmových scénářích A co dál, město či televizním cyklu Zjizvená tvář měst. Od roku 1993 je architektem vlastního ateliéru AJG.

28. 12. Makovský Vincenc**40. výročí úmrtí**

* 3. 6. 1900 Nové Město na Moravě
+ 28. 12. 1966 Brno

Sochař, designer, scénograf, vysokoškolský pedagog. Byl spoluzakladatelem Školy umění Zlín, působil v ní v letech 1939–1945. Ve Zlíně vytvořil řadu sochařských děl. Zároveň se zabýval průmyslovým designem. Jeho nejznámější díly jsou pomníky historických osobností, např. Jana Amose Komenského.

30. 12. Chmelař František**85. výročí narození**

* 30. 12. 1921 Liptál
+ 15. 4. 1999 Brno

Malíř, grafik, medailér. Vystudoval zlínskou Školu umění. Zabýval se volnou malířskou tvorbou, výtvarným řešením architektonických realizací, medailí i tvorbou tapisérií. Podílel se např. na výtvarném řešení Památníku národního písemnictví v Praze (1952–1953). Vystavoval doma i v zahraničí.

31. 12. Hubáček Josef**90. výročí narození**

* 31. 12. 1916 Kudlovice
+ 18. 6. 1992 pochován v Huštěnovicích

Přírodovědec, historik, středoškolský profesor. Působil v Uherském Hradišti. Spoluautor knihy Kudlovice a vlastivěda Napajedelská (1952). Z rodného kraje jsou další publikace, např. Taková byla dědina (1986) aj. Je autorem mnoha děl z oblasti pedagogiky. V letech 1939–1946 působil jako odborný pracovník ve Studijním ústavu ve Zlíně.

Fischer Antonín**165. výročí narození**

* 1841 Fryšták (přesné datum se nepodařilo zjistit)
+ 10. 12. 1905

Stavitel. Po studii ve Vídni praktikoval u architekta Baumgartnera. V období 1866–1905 působil ve Zlíně. Podílel se např. na přestavbě lukovského statku, stavbě vily Tusculum, novostavbě zámku Lešná, stavbě hrobky Seilernů, přestavbě kostela ve Zlíně atd.

Použitá literatura

- Almanach: Volné výtvarné sdružení Valašský názor.* 2000.
Batova nemocnice ve Zlíně 1927–2002. Zlín, 2003.
Československý hudební slovník osob a institucí. Praha, 1965.
DEMEL, Jiří. *Slovník osobností kulturního a společenského života Valašska 2000.* Valašské Meziříčí, 2000.
Divadelní soubor Malá scéna: 30 let. Zlín, 1999.
FOREJTŇÍK, Emil. *Letadlem ze Zlína do Kapského Města.* Praha, 1936.
FRIC, Ota: *Vývoj hudební kultury na jihovýchodní Moravě.* Brno, 1963.
FROLCOVÁ, Milada. *Slovník žáků a absolventů Zlínské školy umění a Střední umělecko-průmyslové školy ve Zlíně a v Uherském Hradišti (1939-2003).* Uherské Hradiště, 2003.
HOFFMANNOVÁ, Jaroslava. *Biografický slovník archivářů českých zemí.* Praha, 2000.
HORÁK, Antonín. *Světla a stíny zlínského filmu: volné vyprávění.* Vizovice, 2002.
Kdo je kdo: architektura. Praha, 2003.
Kdo je kdo v architektuře a příbuzných oborech v České republice 1993. Praha, 1993.
MEJSTRÍK, Jiří. *Češi ve světě 1918–2000: lexikon krajanů, kteří se ve světě neztratili: 2000 jmen – 2000 osudů.* Praha, 2000.
MIKULCOVÁ, Marie. *Kulturní toulky Valašskem.* Frýdek-Místek, 2001.
MRLÍK, František: *Minulost a současnost Malenovic.* Gottwaldov, 1986.
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Zlín, 2003.
PEJSKAR, Jožka. *Poslední pocta: památník na zemřelé československé exulanty v letech 1948–1984.* Sv. 2. Curych, 1985.
Přehled památníků, pamětních desek a pomníků Gottwaldovského okresu. Gottwaldov, 1984.
SEHNAL, Jiří: *Barokní varhanářství na Moravě. Díl 1.* Brno, Olomouc, 2003.
TOMAN, Prokop. *Nový slovník československých výtvarných umělců.* Ostrava, 1993.
TOMEŠ, Josef. *Československý biografický slovník XX. století.* Praha, 1999.
Výtvarní umělci Zlínského kraje. Zlín, 2003.
Zlínsko. Brno, Zlín, 1995.
Zlínsko od minulosti k současnosti: sborník o historii a vlastivědě Zlínska. Zlín, 1979.

Elektronické zdroje

- Česká národní bibliografie. [DVD-ROM]
Infobanka ČTK – dokumentační databáze Biografie. [WWW]
Region Slovácko. [WWW]
Poslanecká sněmovna Parlamentu. [WWW]
REGO – kalendárium regionálních osobností. Olomouc. [WWW]
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. [WWW]
Valašské Athény : slovník osobností Valašska. [WWW]
PROSTOR – architektura, interiér, design. [WWW]
Zlínská soukromá vyšší odborná škola umění. [WWW]